Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző: .....

Cím: Zsüllik Európa legmodernebb Állatkertje

Forrás: Pesti Napló

Bp. (Hely) 1921. 9. 7 (Idő) (Köt. v. füz.) (Old...

Osztályozás

Tárgy 590.06

Hely

Idő „1921"

Személy

Züllik Európa legmodernebb állatkertje

Hol a kis csacsi, a tudomány kocsijával? — Letapossák a török pirositót — Fülébe huzatnak az oroszlánnak — Rózsaünnepély veszteséggel

(Saját tudósitónktól.) A világháboru, amely néhány évtizedig oka lesz minden rossznak, nagyon lerongyolta a budapesti állatkertet is, pedig büszkén tudtuk, hogy ez a világ legmodernebb állatkertje. Volt rendszere és sok olyan különlegessége, amelyeket a külföld legelső szakemberei is megcsodáltak. Ma alig maradt meg ebből valami. Pedig egyik-másik dolog, inkább utánjárással, mint költséggel, ma is fölujitható volna.

Állatkertünket a derék *Lendl* Adolf annyira megszerettette a közönséggel, hogy valósággal törzsközönségévé tette az egész fővárost s nagy sereg mükedvelőt nevelt az állat- és növényvilág érdekes tudományának. Mestere volt annak, hogyan kell észrevétlenül megkedveltetni a tudományt olyanokkal is, akik egyáltalán nem ilyen szándékkal járkálnak ott, ahol tanulni is lehet.

Ha ma az állatkertbe elnézünk, hiába keressük és várjuk azt az exotikus vidékről ideszakadt kis szamarat, amelyik a mozgó-kölcsönkönyvtárat hordta körül az állatkert utain. Ez a mozgó és *szabad* könyvtár valóságos szenzációja, kisebbfajta csodája volt a kulturaterjesztésnek. A kis kocsin több száz, érdekesnél érdekesebb és illusztrációkban is gazdag könyv állt a közönség rendelkezésére. Arra az időre, amig az állatkertben időzik, ki-ki olvat választott ki abból, amilyet akart. Szórakozhatott vele, amikor elfáradt a sétában és sok mindent megtudott belőle az állat- és növényvilág titkaiból, történetéből, csodáiból. A könyvet az emberkölcsönbe kapta, de senki sem ellenőrizte, vajjon visszaadja-e? Ha elolvastuk a könyvet, *„észrevehető helyen", valamely padon hagyhattuk, vagy a kapusnál letehettük.* Ez volt az egész kölcsöndij, amit a könyvbe illesztett szives kérelem tőlünk megkivánt. A könyveket tisztára a közönség jóizlésére és becsületére biztáks joggal, mert azok még csak be sem piszkolódtak. Vigyázott rájuk mint az irodában, amikor hosszu idő alatt egy kötet végre mégis elkallódott.

A szamárhuzta mozgókönyvtár néhány száz kötete egy év alatt huszonkétezerszer fordult meg a közönség kezén. *A 22.000 kölcsönkötetből az év végén 29 kötet hiányzott.* Tehát körülbelül egytized százalék. Csodálatos és szinte érthetetlen ez az eredmény akkor, amikor a zárt helyiségekben elhelyezett és csak belépőjeggyel megközelithető nyilvános könyvtárakban 1, sőt 2 százalék az évi veszteség. Pedig itt az olvasó egész nacionáléját nyilvántartják.

Egyszer egy tekintélyes amerikai zoológus, R. *Police*, a philadelphiai állatkert igazgatója járt Budapesten. A philadelphiai állatkertben ugyanis sziklákat akartak épiteni s Police azt a felvilágositást kapta, hogy ha ezen a téren látni akar valamit, *akkor csak Budapestre kell mennie.* És Mister Police eljött s Lendl igazgató bemutatta neki az ő páratlanul álló alkotását, a budapesti uj állatkertet és az Amerikában is nevezetessé lett sziklákat. Amint igy sétálnak, elébük kerül a kis szamár, a tudomány kocsiját huzva. Az amerikai zoológus kiváncsian kérdi Lendl mestert, hogy ez micsoda? Lendl elmondja neki a mozgókönyvtár programmját, népszerüségét, eredményét. Az amerikai vendég összecsapja a tenyerét:

— Kolosszális! *Ezt nálunk, Philadelphiában nem mertük volna megcsinálni.* Pedig azt hittük, hogy eddig mi vezetünk a közbecsület és a kultura legszabadabb terjesztése terén. A mi kölcsönkönyvtárainkban is kaphat *mindenki* könyvet, kölcsöndij nélkül, de a kiválasztott munkát a lakására viszik. Legalább ennyire szoritkozik az ellenőrzés.

A mozgó-könyvtárat ma hiába keressük a budapesti állatkertben. Holott most már semmi akadálya sem volna annak, hogy a kis csacsit ismét befogják a kultura, a tudomány népszerüsitésének fürge kocsija elé.

Ma mindez elpusztult. Tönkrement akkor, amikor sokkal nagyobb szükségünk volna reá, mint bármikor azelőtt. A budapesti tudományegyetem füvészkertje az ötödére zsugorodott. A kolozsvárit elvesztettük, a Magas Tátrában tervezett „Alpinetum"-nak szintén vége.

Európa legelső, legmodernebb állatkertjéből fal mellett, eresz alatt, röstelkedve bujdosott el a kultura. Az állatkertben ma a *„Rózsabál"-ok* vigadó, duhaj *„kivilágos kivirradtig"* közönsége tapossa le a török pirositót, s mindazt, amit egy nagyszerü, Európaszerte irigyelt szakember tudása, rajongása, ötlete odavarázsolt. És nyugtalanitja az amugy is nehéz időket élő állatokat is, amelyek igazán nem tehetnek róla, hogy rózsabál és egyéb népünnepély sohasem volt a miliőjük. Nem is szólunk arról, hogy az ilyesmi nagy bevételi, anyagi veszteséget is jelent az állatkertnek. A legutóbbi ilyen tolongás, állatijesztés és növénytaposás 25.000 koronát jövedelmezett, mig egy jó vasárnapi bevétel *a 70.000 koronát is meghaladja.*